

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 18C/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320203832
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Detvaiová
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2021:2320203832.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Detvaiovou, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: Q. Y., I.. XX.XX.XXXX, K. M. XXX, o zaplatenie 3.969,48 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok vo výške 17,90 % ročne z nezaplatenej istiny 3.969,48 Eur za obdobie od 30.1.2013 do 15.8.2019 vo výške 4.650,61 Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu vo zvyšnej časti zamieťa.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania na súde I. inštancie, nárok na náhradu trov odvolacieho konania a náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 13.11.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy nezaplatenej istiny vo výške 3.969,48 Eur spolu s úrokom 253,96 Eur, úrokom z omeškania 3,61 Eur, úrokom vo výške 17,90 % ročne zo sumy 3.969,48 Eur od 30.1.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy istiny 3.969,48 Eur a nezaplatených úrokov 253,96 Eur od 30.1.2013 do zaplatenia a na náhradu trov konania, na tom skutkovom základe, že žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 21.8.2012 Úverovú zmluvu č. XXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 4.000 Eur. Poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 36 mesiacov odo dňa podpisu úverovej zmluvy. Žalovaný porušil po vyčerpaní poskytnutého úveru svoje zmluvné povinnosti, a preto bol listom zo dňa 15.1.2013 vyzvaný na predčasné splatenie úveru do dátumu uvedeného vo výzve (28.1.2013). Dlhá istina ku dňu predčasného zosplatenia úveru (29.1.2013) predstavovala 4.295,01 Eur pozostáva z istiny poskytnutého úveru 3.969,48 Eur, úrokov 253,96 Eur (predstavujú dohodnutý úrok v zmysle zmluvy, ktorý bol žalovaný povinný splatiť v rámci anuitných splátok poskytnutého úveru do predčasného zosplatenia; úrokový sadzba vo výške 17,90 % vyplýva zo zmluvy), úrokov z omeškania 3,61 Eur (každá omeškaná splátka je odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročená aj úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne; úrok z omeškania bol dohodnutý v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, a to v článku Následky porušenia povinností), poplatkov vo výške 67,96 Eur za upomienky a výzvu na predčasné splatenie úveru v zmysle Sadzobníka poplatkov, ktoré si žalobca od žalovaného v tomto súdnom konaní neuplatňuje. Žalovaný po zosplatení úveru neuhradil žalovanú pohľadávku ani čiastočne.

2. Žalobca spolu so žalobou súdu predložil listinné dôkazy, a to úverovú zmluvu, sadzobník poplatkov, upomienky, výzva na predčasné splatenie dlhu, Všeobecné obchodné podmienky Prima banka

Slovensko a.s., celkovú sumu úhrad a prehľadom splácania a započítavania splátok v prospech istiny, zmluvného úroku a úroku z omeškania.

3. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. XC/XXX/XXXX-XX zo dňa 29.5.2017, tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 3.969,48 Eur spolu s úrokom 253,96 Eur, úrokom z omeškania 3,61 Eur, úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 4.223,44 Eur od 30.1.2013 do zaplatenia (I.), žalobu vo zvyšnej časti zamietol (II.) a žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania (III.).

4. Proti tomuto rozsudku v časti, v ktorej súd žalobu zamietol, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil tým, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. KOMENTÁR IURA EDITION k Obchodnému zákonníku: „Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchyľne.“ „Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je, samozrejme, rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade.“ Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Žalobca ďalej na podporu svojej argumentácie v odvolaní uviedol dôvody, pre ktoré sa nestotožňuje s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, ktoré prezentuje iný názor. S argumentmi Krajského súdu uvádzanými v odôvodnení rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 sa nestotožňuje z nasledovných dôvodov: Ad 1.) Dohodnutý obchodný úrok patrí veriteľovi do vrátenia požičaných peňažných prostriedkov, nie do splatnosti úveru. Tvrdenie, že úroky a úroky z omeškania sa vzájomne vylučujú, nemá oporu v právnych predpisoch. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí pod sp. zn. 6Co/190/2014 v odôvodnení odkazuje na § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. (ďalej len „nariadenie“), ktoré stanovuje administratívny strop pre sankcie v prípade omeškania spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov, pričom uvádza, že dohodnutý úrok prevyšuje výšku najvyššieho prípustného úroku z omeškania. V zmysle § 1 ods. 1 nariadenia odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Podľa § 3a ods. 2 nariadenia za sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Nariadenie rozlišuje medzi najvyššou prípustnou výškou odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov a najvyššou prípustnou výškou sankcie za omeškanie. Jedná sa o dva rozdielne inštitúty, tvorené rozdielnymi zložkami. Dohodnutý úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov je odplatom za ich poskytnutie, nie sankciou, preto na posudzovanie tohto úroku nie je možné uplatniť ustanovenie § 3a nariadenia. Z nariadenia taktiež nevyplýva, že by sa pri posudzovaní najvyššej prípustnej výšky sankcie za omeškanie mala zohľadňovať aj výška dohodnutého úroku. Napokon, aj samotný súd v odôvodnení rozsudku uvádza (ods. 20.), že cena úveru je pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcií za omeškanie s plnením dlhu. Ad 2.) V odseku 22. odôvodnenia Krajský súd odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR 330do 657/2005, v zmysle ktorého úroky predstavujú odmenu za užívanie istiny a úroky z omeškania

sankciu. V ďalšom texte však Krajský súd vyslovuje nesúhlas s ďalšou časťou odôvodnenia Najvyššieho súdu ČR, podľa ktorého je cena za užívanie istiny neuzavretá, kým sa celý úver nesplatí a popri úrokoch z omeškania sú prípustné aj úroky. Svoj právny názor Krajský súd opiera o ustanovenia ZSÚ, resp. o ustanovenia neplatného zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Z právneho názoru Krajského súdu možno vyvodiť záver, že ak by veriteľ nevyužil svoje právo požadovať zaplatenie celej pohľadávky v prípade omeškania spotrebiteľa, stále by mal nárok jednak na dohodnutý úrok, a tiež na úroky z omeškania z omeškaných splátok. Ak by názor vyslovený Krajským súdom rozvinuli ad absurdum, znamenalo by to, že omeškanie so splácaním by vlastne zvýhodňovalo dlžníka, ak by počas omeškania mal veriteľ nárok iba na úrok z omeškania a nemal by nárok na zmluvný úrok za požičanie peňažných prostriedkov, ktorý je zvyčajne vyšší než sankčný úrok z omeškania. Úroky z omeškania však treba vnímať ako sankciu za omeškanie s plnením celého nároku veriteľa, teda požičanej istiny a aj zmluvných úrokov, nakoľko do omeškania sa dlžník dostane ak neplní riadne a včas. V zmysle § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky. Uvedené znamená, že v deň splatnosti každej splátky má dlžník uhradiť jednak splátku a jednak aj úroky z tejto splátky. V prípade, že by dlžník uhradil iba splátku a neuhradil by úroky, ocitne sa vo vzťahu k týmto úrokom v omeškaní. Sankciou za omeškanie s ich plnením by potom logicky boli úroky z omeškania. V prípade, že dlžník neplní pohľadávku riadne a včas, nemožno hovoriť o pohodlnom inkasovaní úrokov, keďže dlžník, ktorý je v omeškaní s platením istiny, neuhrádza ani úroky z nej. Teda rovnako, ako si veriteľ musí uplatniť svoj nárok na súde v časti istiny, musí si tento nárok uplatniť aj v časti úrokov. Ani závažná nepriaznivá situácia v živote dlžníka však nemôže znamenať, že dlžník prestane byť zodpovedný za svoje záväzky a nie je povinný ich plniť. S nepriaznivým dopadom životných okolností na dlžníka, ktorý je fyzickou osobou, počíta inštitút tzv. osobného bankrotu. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii stanovuje podmienky, za ktorých prichádza do úvahy malý konkurz na majetok dlžníka a následné oddlženie. V prípade, že nie sú dané dôvody na uplatnenie spomínaného postupu podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii, nie je daný dôvod na akékoľvek odpúšťanie dlhov zo strany veriteľa nad rámec právnych predpisov. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR 4 Obo 143/98 uviedol, že toto rozhodnutie sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. Záverom pripojil aj najaktuálnejšiu rozhodovaciu prax k predmetnej oblasti a to rozhodnutie Krajského súdu Žilina č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21.08.2014 K vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania a priamo aj k ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatnení dluhu sa jasne vyjadril vo svojej rozhodovacej činnosti aj Najvyšší súd Českej republiky, ktorý uviedol, „...že pre posúdenie primeranosti výšky úrokového zaťaženia nemožno obe sadzby úrokov sčítať a že zákonné úroky z omeškania nenahradzujú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dojednali“. Navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe žalobcu v prvoinštančnom súdom zamietnutej časti nároku a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi a priznal náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov za konania na oboch inštanciách.

5. Žalovaný odvolanie nepodal a k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

6. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 23Co/351/2017-99 zo dňa 25.6.2018, tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil (I.) a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (II.).

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Žalobca mal za to, že odvolací súd rozhodol nesprávne, keď vychádzal z právneho názoru, podľa ktorého po zosplatnení úveru z dôvodu jeho riadneho nesplácania dlžníkom, veriteľovi už neprislúcha nárok na zaplatenie dohodnutého úroku za poskytnuté peňažné prostriedky, ale má za čas po splatnosti úveru nárok požadovať od dlžníka iba úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Argumentoval tým, že pri úverovej zmluve ide o plnenie peňažného záväzku a to v dvoch rovinách, jednak vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky ako aj zaplatiť dohodnuté úroky. Z podstaty zmluvného úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov vyplýva, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá od okamihu ich reálneho poskytnutia až do doby ich vrátenia. Úrok z omeškania predstavuje zákonnú sankciu za omeškanie dlžníka so zaplatením istiny a na rozdiel od zmluvných úrokov ich veriteľ môže požadovať, aj keď neboli dohodnuté. Keďže právna úprava úroku z úveru ako aj úroku z omeškania

má dispozitívny charakter, je rozhodujúce ako sa strany sporu dohodli v zmluve; pritom môžu dohodou uplatnenie oboch inštitútov rôzne kombinovať. V tejto súvislosti poukázala na ustanovenia § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Uviedol, že úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktorá skutočnosť zakladá vznik nového sankčného záväzku dlžníka vo forme povinnosti zaplatiť úroky z omeškania, čo samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Preto, ak veriteľ vyhlási predčasnú splatnosť úveru z dôvodu, že dlžník nesplácal úver riadne a včas, má právo požadovať okrem vrátenia peňažných prostriedkov, aj zaplataenie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania v zákonnej alebo dohodnutej výške až do splatenia celej poskytnutej sumy. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/12/2017 a rozsudky Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/23/2017, sp. zn. 43Co/28/2017 a 43Co/7/2018, ktorých dôvody prevzal do svojho dovolania. Vo vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania a priamo aj k ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatnení dlhu žalobca odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014. Žiadal preto rozsudok krajského súdu a tiež rozsudok okresného súdu vo výroku, v ktorom súd žalobu zamietol zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

8. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní žalobcu rozhodol uznesením č.k. 6Cdo/193/2018-209 zo dňa 28.8.2020, tak že rozsudok Krajského súdu v Trnave z 25.7.2018 sp. zn. 23Co/351/2017 a rozsudok Okresného súdu Galanta z 29.5.2017 č.k. XC/XXX/XXXX-XX vo výroku, ktorým zamietol žalobu a rozhodol o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 2.10.2020.

10. Dovolací súd v predmetnom rozhodnutí uviedol, že z ustanovenia § 497 a § 502 ods.1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa; podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná. Veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplataenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplataenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej (celková) výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný, za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ stráca v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto

stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa -dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Dovolací súd na základe týchto argumentov dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

13. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

14. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššej prípustnej výške.

15. Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatenej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. Ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

16. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

17. Podľa § 2 písm. a), b) a d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, účinného v čase uzatvorenia zmluvy sa rozumie: a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

19. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 7.9.2021, na ktoré sa nedostavil žalobca, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s konaním v jeho neprítomnosti. Žalovaný svoju neúčast' neospravedlnil. Súd v súlade s § 180 CSP vec prejednal na pojednávaní v ich neprítomnosti.

20. Na pojednávaní súd postupoval v intenciách rozhodnutia dovolacieho súdu, podľa ktorého v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

21. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že medzi stranami sporu bola dňa 21.8.2012 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 4.000 Eur. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, nakoľko poskytnutý úver v dohodnutých splátkach po 84,22 Eur nesplácal riadne a včas. Žalovaný celkovo zaplatil len jednu splátku vo výške 84,22 Eur. Žalobca úver v súlade so zmluvnými podmienkami predčasne zosplatnil (ku dňu 29.1.2013), a to listom zo dňa 15.1.2013 a súčasne vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu do 28.1.2013. Splatená suma do predčasného zosplatnenia bola žalobcom započítaná na istinu vo výške 30,52 Eur a v prospech dohodnutého zmluvného úroku. Suma nesplatenej istiny úveru tak predstavovala 3.969,48 Eur, suma nezaplateného zmluvného úroku do predčasného zosplatnenia 253,96 Eur a suma úroku z omeškania do predčasného zosplatnenia 3,61 Eur. Žalobca si žalobou okrem nezaplatenej istiny vo výške 3.969,48 Eur, úroku vo výške 253,96 Eur, úroku z omeškania 3,61 Eur, uplatnil i nárok na zaplatenie úroku 17,90% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 3.969,48 Eur od 30.1.2013 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8% ročne z nezaplatenej istiny 3.969,48 Eur a nezaplatených úrokov 253,96 Eur od 30.1.2013 do zaplatenia a náhradu trov konania.

22. Nakoľko súd rozsudkom č.k. XC/XXX/XXXX-XX zo dňa 29.5.2017, právoplatným vo výroku I. a III. dňa 12.7.2017, žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 3.969,48 Eur spolu s úrokom 253,96 Eur, úrokom z omeškania 3,61 Eur a úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 4.223,44 Eur od 30.1.2013 do zaplatenia, predmetom konania zostal len uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 17,90% ročne zo sumy 3.969,48 Eur od 30.1.2013 do zaplatenia.

23. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 17,90% ročne zo sumy 3.969,48 Eur od 30.1.2013 do zaplatenia bola podaná dôvodne len z časti. Zo žaloby ako aj z predložených listinných dôkazov súd zistil, že doba splatnosti úveru bola dohodnutá dňa 15.8.2019. Žalovaný si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas neplnil, následkom čoho žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 29.1.2013, o čom žalovaného informoval listom zo dňa 15.1.2013. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný ďalšie úhrady nevykonal. Žalovaný bol v konaní nečinný, tvrdenia žalobcu nepoprel a preto ich súd považoval za nesporné a návrh považoval za dôvodný v časti neuhradených zmluvných úrokov vo výške 17,90% ročne z nezaplatenej istiny 3.969,48 Eur za obdobie od 30.1.2013 do 15.8.2019, t.j. do zmluvne dohodnutej splatnosti úveru, t.j. vo výške 4.650,61 Eur.

24. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, nakoľko viazaný názorom dovolacieho súdu mal za to, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi (žalobcovi) prináleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Zmluva o úvere uzavretá medzi sporovými stranami je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, ktorej úprava je zakotvená v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Nakoľko však predmetný právny predpis nepokrýva všetky právne otázky súvisiace so spotrebiteľskými zmluvami, je potrebné pri posudzovaní úverového vzťahu medzi sporovými stranami vychádzať i z ustanovení Obchodného a Občianskeho zákonníka. Z ustanovenia § 497 a § 502 ods.1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods.2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu úveru veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný

dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Zosplatenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že ich výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Na základe uvedených skutočností má súd za to, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi prináleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalobcovi dohodnuté úroky vo výške 17,90% ročne od 30.1.2013 (odo dňa nasledujúceho po zostplatnení úveru do 15.8.2019, t.j. do dohodnutej doby splatnosti úveru, čo predstavuje sumu 4.650,61 Eur. V prevyšujúcej časti, t.j. zaplatiť dohodnuté úroky vo výške 17,90% ročne odo dňa nasledujúceho po dohodnutej dobe splatnosti úveru do zaplatenia súd žalobu zamietol, nakoľko sa stotožnil s právnym názorom dovolacieho súdu, že v prípade priznania úrokov až do úplného zaplatenia istiny by umožňovalo navyšovanie ceny (odplaty za poskytnutie úveru) bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné určiť ani celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu povinnosť platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda sa jedná o porušenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Postavenie veriteľa sa v tomto prípade nezhorší, v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe zostáva zachované jeho právo požadovať zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

25. Podľa § 453 ods. 3 CSP, ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

27. Žalobcovi ako strane, ktorá mala v konaní na súde prvej, druhej a tretej inštancie úspech (neúspech mal len v nepatrnej časti úrokov), súd priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, a to v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Galanta.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.